

Parkiet już nie taki śliski!

Giełda Papierów Wartościowych

DLA
BYSTRZAKÓW™

Dowiedz się:

- czym jest giełda i jak działa,
- jak rozpocząć inwestowanie,
- która strategia inwestowania jest najlepsza dla Ciebie,
- do czego potrzebna jest Ci znajomość analizy technicznej i fundamentalnej.

septem
septem.pl

Tobiasz Maliński

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autor oraz Wydawnictwo HELION dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz Wydawnictwo HELION nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Redaktor prowadzący: Barbara Gancarz-Wójcicka
Projekt okładki: Anna Mitka

Fotografia na okładce została wykorzystana za zgodą iStockPhoto Inc.

Wydawnictwo HELION
ul. Kościuszki 1c, 44-100 GLIWICE
tel. 32 231 22 19, 32 230 98 63
e-mail: dlabystrzakow@dlabystrzakow.pl
WWW: <http://dlabystrzakow.pl>

ISBN: 978-83-246-2999-2

Copyright © Helion 2015

Printed in Poland.

- [Kup książkę](#)
- [Poleć książkę](#)
- [Oceń książkę](#)

- [Księgarnia internetowa](#)
- [Lubię to! » Nasza społeczność](#)

Spis treści

.....

O autorze	11
Podziękowania	13
Wprowadzenie	15
Dlaczego warto przeczytać tę książkę	15
Konwencje zastosowane w książce	16
Czego nie czytać?	17
Naiwne założenia	17
Jak podzielona jest książka?	18
Część I: Giełda papierów wartościowych od A do Z	18
Część II: Jak działa giełda papierów wartościowych?	18
Część III: Rozpoznanie terenu — bez tego ani rusz	18
Część IV: Jak rozpocząć inwestowanie na giełdzie papierów wartościowych?	19
Część V: Zaawansowane narzędzia analityczne	19
Część VI: Dekalogi	19
Ikony wykorzystane w książce	20
Co dalej?	20

Część I: Giełda papierów wartościowych od A do Z ... 21

Rozdział 1: Giełda papierów wartościowych — co to takiego?	23
Giełda a zwykłe targowisko	24
Giełda jako pośrednik	25
Po co istnieje giełda?	26
Czym handluje się na giełdzie?	28
Kto handluje na giełdzie?	28
Giełda Papierów Wartościowych (GPW)	28
NewConnect — rynek trochę mniejszy niż GPW	29
Obligacje mają w końcu własny rynek	30
Giełdowy „anioł stróż”	31
„Jak zatem zacząć inwestować?”	32

Rozdział 2: Najważniejszy element giełdowej układanki — Ty 33

Dlaczego interesujesz się giełdą papierów wartościowych?	34
Giełda nie jest magicznym pudełkiem	35
Każdy może zarobić pieniądze na giełdzie	35
Ty stanowisz największe ryzyko dla swoich inwestycji	36
Zalety i wady inwestowania na giełdzie	39
Najlepsze miejsce i czas na inwestycje — tu i teraz	41
Twój największy wróg — emocje	42
Mieć rację vs. zarabiać pieniądze	43
Nieomyślność i przyznawanie się do błędów	45
Czy wciąż chcesz zarabiać pieniądze na giełdzie papierów wartościowych?	46

Rozdział 3: Dwa najważniejsze sposoby zarabiania pieniędzy na giełdzie papierów wartościowych 47

Spekulant nie jest inwestorem	50
Inwestor nie lubi handlować	52
Spekulant lubi szybkie zyski	54
Inwestor lubi pewne zyski	55
Spekulacja jest szybka	56
Inwestowanie jest stabilne	56
Przepływ pieniężny to podstawa	57
Zyski kapitałowe traktuj jako bonus, chyba że... (chcesz zostać traderem na pełny etat)	58
Zdecyduj już teraz — handel czy inwestycje?	59

Rozdział 4: Pamiętaj: nie ma zysku bez ryzyka 61

Unikanie ryzyka nie jest tym samym co zarządzanie nim	63
Ryzyko, które jesteś w stanie kontrolować	65
Ryzyko poza Twoją kontrolą	66
Najczęściej spotykane rodzaje ryzyka na giełdzie papierów wartościowych	67
Ryzyko rynkowe	67
Ryzyko walutowe	70
Ryzyko stopy procentowej	72
Ryzyko płynności	75
Ryzyko wpływające na działalność spółek giełdowych	77
Ryzyko makroekonomiczne	78
Ryzyko kredytowe	81
Ryzyko operacyjne	83
Ryzyko związane z czynnikiem ludzkim	83

Część II: Jak działa giełda papierów wartościowych? 87

Rozdział 5: Skąd się biorą papiery wartościowe? 89

Czym jest papier wartościowy?	90
Spółka akcyjna — emitent akcji	93
Spółka potrzebuje pieniędzy, żeby się rozwijać	95
Oferty pierwotne i wtórne — czym one są?	96
Co się dzieje z pieniędzmi, za które objęto wyemitowane akcje?	98
Mam papier wartościowy...	100
Kupowanie papierów wartościowych	
nie jest tym samym co lokowanie pieniędzy na rachunku oszczędnościowym	101
Dwa rodzaje zysków	102
Zyski związane z przedsiębiorstwem	102
Zyski związane z kupnem papieru wartościowego	103
Połączmy te dwa rodzaje zysków	104
Kapitał początkowy — czy mam wystarczająco dużo pieniędzy, by kupować papiery wartościowe?	105
Czy mogę się utrzymać z inwestycji giełdowych?	106

Rozdział 6: Akcje, obligacje i inne sposoby zarabiania pieniędzy 109

Jak zarabiać pieniądze na akcjach?	109
Akcje dają mnóstwo praw i korzyści, ale tylko jeśli...	114
Możesz stać się bankierem — kupując obligacje	117
Obligacje skarbowe nie są jedynym rodzajem obligacji	120
Najpopularniejszy mit giełdowy — akcje są bardziej ryzykowne niż obligacje	122
Możesz również zarabiać na indeksach giełdowych	129
Kupowanie indeksu giełdowego	129
Papiery wartościowe przypominające lokaty bankowe	132
„Kupimy dla ciebie papiery wartościowe”	134
Zyskasz więcej, inwestując samodzielnie	135

Rozdział 7: Jak handluje się na giełdzie i jak ustalane są ceny papierów wartościowych? 137

Zasiadamy przy stole transakcyjnym	138
Kiedyś oferty składano ustnie...	138
...dziś głównie elektronicznie	139
Godziny handlu giełdowego	140
Fazy sesji giełdowej	140
Przed otwarciem	140
Otwarcie	141
Notowania ciągłe	143
Przed zamknięciem	143
Zamknięcie	144
Przed otwarciem (dogrywka)	144

6 Giełda Papierów Wartościowych dla bystrzaków

Szybkość handlu giełdowego	144
Im więcej sprzedających i kupujących, tym lepiej	144
Skąd się biorą ceny papierów wartościowych?	146
Notowania ciągłe	146
Notowania jednolite	149
Indeksy giełdowe	150
Czemu ceny akcji się zmieniają?	153
Popyt i podaż	154
Informacje finansowe i ekonomiczne	154
Psychologia	156
Wolumen a obrót	157
Rozdział 8: „Niebezpieczne” instrumenty pochodne	159
Podstawowa różnica	159
Instrumenty pochodne istnieją już od dawna	161
Możesz się ubezpieczyć od straty giełdowej	162
Kontrakt terminowy — prosty sposób wyeliminowania ryzyka	163
Jeszcze lepszy sposób ubezpieczenia — opcje	171
Instrumentami pochodnymi też można spekulować	176
Zakłady bukmacherskie na giełdzie	180
Uważaj, bo możesz pójść z torbami	180
Lepiej nie rozpoczynać inwestowania od przygody z derywatami	181
<i>Część III: Rozpoznanie terenu — bez tego ani rusz ....</i>	183
Rozdział 9: Obierz właściwy kierunek	185
Czy kupowanie papierów wartościowych jest loterią?	187
Lepiej nie polegać na szczęściu	188
Analiza techniczna vs. analiza fundamentalna	189
Niecodzienne strategie inwestycyjne	192
Bez dziwności	193
Niepotrzebne komplikacje	193
Geniusz tkwi w prostocie	194
Rozdział 10: Ustal strategię wejścia do inwestycji i wyjścia z niej	195
Moment kupna ma znaczenie	198
Strategia wyjścia	201
Monitoruj rynek	202
Wiadomości ze spółek giełdowych	203
Kiedy Twoja inwestycja przynosi straty... ..	204

Rozdział 11: Uważaj, kogo słuchasz	207
„Bezinteresowni doradcy”	209
Najgorsze źródło informacji	210
Kupiłem akcje, bo znajomy...	211
Te akcje kupują wszyscy	211
Maklerzy i analitycy	214
Po co doradzają?	215
Co to jest rekomendacja inwestycyjna?	216
Typy rekomendacji inwestycyjnych	218
Media	219
Własne źródła informacji	219
Rzetelną informację musisz znaleźć sam	220
Informacje ze spółek	220
Sprawozdania finansowe	221
Rekomendacje innych inwestorów	222
Rozdział 12: Poznaj swoich rynkowych „przeciwników”	223
Inwestorzy tacy jak Ty	224
Inwestor indywidualny nie jest bardzo wpływowym...	226
...ale ma dwie ważne zalety	226
Inwestorzy instytucjonalni	227
Otwarte Fundusze Emerytalne — kiedyś bardzo znaczący gracze, dzisiaj już trochę mniej	230
Fundusze inwestycyjne — czy inwestorzy indywidualni są mocniejsi w grupie?	232
Domy maklerskie również mogą inwestować	235
Banki — one również obracają instrumentami finansowymi	235
Fundusze hedgingowe jako gracze krótkoterminowi	237
Zakłady ubezpieczeniowe — inwestorzy dbający o interesy posiadaczy polis ubezpieczeniowych	239
Firmy zarządzające aktywami — na nie również się natkniesz	240
Czy masz szansę w konfrontacji z potężnymi inwestorami instytucjonalnymi?	240
Rozdział 13: Praktyka: wirtualne gry giełdowe	243
Wirtualne pieniądze uczą	243
Wirtualne straty nie bolą	244
Bezbolesna nauka	244
Jak działają gry giełdowe?	244
Podstawowa wada gier giełdowych	244
Jak inwestować wirtualnie?	245
Darmowe gry	249
Turnieje giełdowe z nagrodami...	249
...niekoniecznie są warte poświęcanego im czasu	249
Wirtualne gry giełdowe — czy mają sens?	249

Część IV: Jak rozpocząć inwestowanie na giełdzie papierów wartościowych? 251

Rozdział 14: Stwórz swój własny portfel inwestycyjny 253

Jak mogę zainwestować x zł?	254
Cel inwestycji giełdowych	256
Tolerancja ryzyka	257
Horyzont inwestycyjny	260
Akcje czy obligacje?	262
Dywersyfikacja vs. dywersja	262
Inwestowanie skoncentrowane nie tylko dla odważnych	264
Nie kupuj niczego na siłę	265

Rozdział 15: Wybór domu maklerskiego pierwszym krokiem do rozpoczęcia realnych inwestycji 267

Bez rachunku maklerskiego nie kupisz na giełdzie niczego	270
Możesz otworzyć rachunek maklerski tylko jako pełnoletnia	271
Rachunek bankowy i rachunek inwestycyjny to nie to samo	271
Na co zwracać uwagę, wybierając dom maklerski?	273
Początkujący inwestorzy zwracają uwagę na coś innego	274
Poziom prowizji maklerskich nie jest najważniejszy dla doświadczonego inwestora	274
Studenci — na giełdzie pojawia się ich coraz więcej	276
Gdzie szukać ofert domów maklerskich?	276
Internet — najważniejszy kanał dokonywania inwestycji w XXI wieku	277
Inwestycje zagraniczne bez wychodzenia z domu	277
Nie podoba Ci się Twój makler? Odejdź od niego	278

Rozdział 16: Zlecenia giełdowe 279

Zlecenia giełdowe ułatwiają działanie	282
Zlecenia „po każdej cenie” (PKC)	283
Zlecenie z limitem ceny	284
Zlecenie z limitem ceny i z limitem aktywacji	286
Zlecenie stop-loss	288
Widelki	291
Data ważności zlecenia	292
Blokada instrumentów finansowych pod wykonanie zlecenia	293
„Wyślij zlecenie” i co dalej?	293
Musisz stanąć w kolejce	293
Kojarzenie kupujących i sprzedających	294
Anulowanie zleceń	296

Część V: Zaawansowane narzędzia analityczne 299

Rozdział 17: Analiza techniczna 301

Analiza techniczna — o co w niej chodzi?	301
Wykresy — nie ma się czego bać	304
Wykresy liniowe	306
Wykresy świecowe	306
Wykresy słupkowe	308
Skala logarytmiczna i liniowa	310
Trendy	311
Rynek byka	311
Rynek niedźwiedzia	313
Trend boczny	313
Poziomy wsparcia i oporu	315
Formacje cenowe	317
Analiza wolumenu	321
Inne narzędzia analizy technicznej	324

Rozdział 18: Analiza fundamentalna 327

Przypowieść o domu na skale	328
Jak kupować akcje dobrych spółek?	328
Sprawozdanie finansowe — powinieneś je rozumieć	328
Sprawozdanie zarządu z działalności vs. sprawozdanie finansowe	332
Bilans	334
Rachunek zysków i strat	337
Rachunek przepływów pieniężnych	340
Noty objaśniające — czytaj je, jeśli chcesz zarabiać pieniądze	342
Jak rozpoznać dobrą spółkę?	343
Branża	343
Zarząd	345
Finanse	346
Zalety analizy fundamentalnej	348

Część VI: Dekalogi 349

10 stron internetowych, które powinieneś znać 351

Giełda Papierów Wartościowych	351
Komisja Nadzoru Finansowego (KNF)	352
Izba Zarządzających Funduszami i Aktywami (IZFA)	352
Narodowy Bank Polski (NBP)	352
Ministerstwo Finansów	353
Blog Marka Mobiusa po polsku	353
Strony internetowe spółek giełdowych	353

Portale finansowe	354
Strony gazet i czasopism finansowych	354
Fora dyskusyjne	354
10 przykazań inwestora	357
Bądź cierpliwy	357
Odrób swoje zadanie domowe	357
Nigdy nie podejmuj zbyt ryzykownych decyzji	358
Zdobывaj wiedzę z zakresu rachunkowości	358
Obserwuj swoje inwestycje	358
Reinwestuj zyski	359
Miej swoje zdanie	359
Nie słuchaj tzw. ekspertów finansowych	359
Ważne są inwestycje, a nie wszystko to, co dzieje się w ich otoczeniu	359
Poszerzaj swój „krąg kompetencji”	360
10 przykazań spekulanta	361
Tnij straty	361
Pozwól zyskom rosnąć	361
Podążaj za trendem	362
Opracuj system gry	362
Konsekwentnie stosuj opracowany system gry	362
Panuj nad emocjami	362
Nie bój się przyznać do błędu	363
Naucz się zarabiać w każdych warunkach rynkowych	363
Zdobывaj nowe umiejętności	363
Rób sobie wolne	363
Skorowidz	365

Rozdział 1

Giełda papierów wartościowych — co to takiego?

.....

W tym rozdziale:

- ▶ wyjaśnię istotę funkcjonowania rynku finansowego,
  - ▶ przybliżę Ci podmioty oraz osoby, które mogą handlować na giełdzie,
  - ▶ opowiem co nieco o alternatywnych systemach obrotu giełdowego,
  - ▶ poznasz instytucje odpowiedzialne za czuwanie nad bezpieczeństwem obrotu giełdowego.
- .....

Giełda papierów wartościowych jest stałym elementem życia każdego z nas — czy to Ci się podoba, czy nie. Niegdyś mogłeś funkcjonować bez konieczności zwracania sobie głowy tym, co się dzieje na giełdzie. Dziś jest inaczej, nawet bowiem w głównych wydaniach programów informacyjnych pojawiają się wiadomości finansowe z rynku giełdowego. Odkładając pieniądze na emeryturę we własnym zakresie, dokonujesz tego za pośrednictwem giełdy. W rzeczywistości jesteś z nią związany bardziej, niż Ci się wydaje.

Większość ludzi nie wie jednak, czym jest giełda i jak ona funkcjonuje. Podejrzewam, że zapytani o istotę jej istnienia nie wiedzieliby, co odpowiedzieć. Jak się za chwilę przekonasz, sens istnienia giełdy jest Ci już znany, jednak dotychczas chyba nikt nie przybliżył Ci go w ten sposób.

Jeżeli giełda w tak dużym stopniu integruje się z życiem finansowym każdego z nas, warto ją bliżej poznać, by móc świadomie kreować swoją finansową przyszłość. Giełda nie jest bowiem zbiorem niewidzialnych sił, co sugerują wypowiedzi komentatorów rynkowych, w rodzaju „rynek jest niespokojny” lub „na rynku panują euforyczne nastroje” itd. Ów rynek jest jednak zbiorem ludzi, a nie wymagowanych postaci czy podmiotów. Inwestowanie za pośrednictwem internetu jest bardzo dużym ułatwieniem, ale zdaje się, że coraz więcej ludzi zapomina o człowieku jako kreatorze systemu finansowego i jego uczestniku zarazem.

Wyjaśniając, na czym tak naprawdę polega działalność giełdy papierów wartościowych, będę zawsze uwzględniał czynnik ludzki. Giełda została bowiem stworzona przez ludzi i istnieje dla ludzi (trochę sparafrazowałem słowa Leszka Czarnieckiego, który powiedział to samo, lecz o biznesie), należy więc o nich pamiętać.

Giełda a zwykłe targowisko

Na giełdę papierów wartościowych można spojrzeć z różnych perspektyw, co zaraz uczynię. W rzeczywistości giełda jako taka nie różni się niczym od, jak to nazwałem, zwykłego targowiska. Może Cię to zdziwi, a może nie, lecz tak to wszystko wygląda. Dzisiaj coraz rzadziej można spotkać miejsca, w których odbywa się handel w formie targowej, ponieważ zamiast nich pojawiły się sklepy osiedlowe oraz supermarkety. Targi są tworami tracącymi popularność masową, a szkoda. W mniejszych miejscowościach można jednak natrafić na targowiska, na których sprzedawana jest żywność. Nie wiem, czy miałeś okazję wybrać się kiedyś na typowy targ, ale jeżeli nie byłeś nigdy w takim miejscu, to myślę, że dobrze by było, gdybyś choć raz się tam wybrał — głównie w celach edukacyjnych.

Każdy targ składa się z pewnych elementów, które muszą wystąpić, by mogła zaistnieć wymiana handlowa. Tymi elementami są:

- ✓ towary, którymi się handluje,
- ✓ sprzedający, czyli handlarze, osoby, które chcą sprzedać towary,
- ✓ kupujący, czyli konsumenci tacy jak Ty czy ja.

W przypadku targu, na którym handluje się żywnością, towarami będą produkty żywnościowe, sprzedający będą często rolnikami, a kupującymi będą najczęściej konsumenci.

W ten sposób dochodzimy do wyjaśnienia ważnego zagadnienia, jakim jest **rynek**. Targ jest zatem rynkiem, który jest już o wiele bliższym Ci pojęciem. Rynek najczęściej definiowany jest jako *zespół warunków doprowadzających do kontaktów między kupującymi a sprzedającymi*. Jest to zagadnienie typowo ekonomiczne. Zauważ, że pojawia się tutaj sformułowanie „zespół warunków”, które nie jest precyzyjne i może sugerować ingerencję jakiejś niewidzialnej siły. Z tego względu mówiąc o **rynku**, będę chciał, byś miał w umyśle przedstawione już jego elementy składowe. Każdy rynek składa się bowiem z dokładnie tych samych elementów — są one uniwersalne i dzięki ich istnieniu można mówić o rynku. Ekonomiści powiedzieliby, że kupujący kreują popyt (zgłaszają zapotrzebowanie) na konkretny towar, a sprzedający zapewniają podaż tego towaru (oferują jego konkretne ilości do sprzedaży). Tak więc to *potrzeba* zaspokojenia jakiegoś pragnienia jest ową siłą doprowadzającą do kontaktów między sprzedawcami a nabywcami towarów na targowisku i na każdym innym rynku.

Giełda jest **rynkiem**, dlatego jej elementy składowe będą dokładnie takie same jak w przypadku zwykłego targowiska, na którym handluje się żywnością. Giełda jest jednak specyficznym rynkiem — jest bowiem rynkiem finansowym. Na giełdzie pojawiają się kupujący oraz sprzedający, którzy handlują określonym towarem. Są nim papiery wartościowe i, w szerszym ujęciu, instrumenty finansowe. Co jednak jest *potrzebą*, która w tym przypadku będzie skłaniała ludzi do udania się na giełdę? Tą potrzebą jest *chęć zarobienia* większej ilości pieniędzy, ale o tym później.

Wydawać by się mogło, że na giełdzie handluje się *pieniądem* jako takim. Pamiętaj, że pieniądź na giełdzie papierów wartościowych jest tylko środkiem płatniczym, którym kupujący oraz sprzedający posługują się, by dokonywać transakcji. Towarem jest, jak już wspominałem, głównie *papier wartościowy*.

Nie wiem, czy zauważyłeś, ale cały czas mówię w kontekście giełdy o *handlu*, a nie o *inwestowaniu*. W telewizji natomiast słyszy się tyle o *inwestycjach giełdowych*, a nie o *handlu giełdowym*. Czy to nieporozumienie? Nie do końca. Pierwotną przyczyną stworzenia giełd papierów wartościowych była potrzeba *handlowania* lub, inaczej mówiąc, wymiany papierów wartościowych między uczestnikami rynku. Nie wszyscy ich posiadacze chcieli bowiem mieć na własność konkretne papiery do końca swojego życia. Czasami sensowniej było się ich pozbyć, niż je zatrzymać — stąd mowa o *handlu*, a nie o *inwestowaniu*.

Jeżeli giełda nie różni się zasadniczo od zwykłego targu istotą swojego funkcjonowania, to trzeba by było mówić nie o inwestorach, a o *handlowcach*. Inwestorzy występują na giełdzie, jednak nie zgłaszają chęci kupna lub sprzedaży papierów wartościowych tak często jak *handlarze*. W ten sposób dochodzimy do najważniejszej funkcji giełdy, jaką jest *pośrednictwo finansowe*.

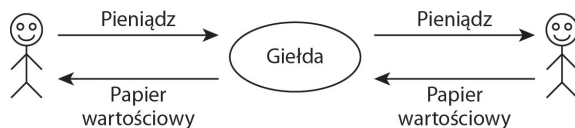
Giełda jako pośrednik

Termin *pośrednictwo finansowe* kojarzy się najczęściej ze sprzedawcami kredytów oraz szeroko pojętych produktów finansowych. Giełda też jest pośrednikiem, ponieważ bierze udział w przepływie pieniądza, stwarzając warunki do jego transferów. Mówiłem, że na giełdzie nie handluje się pieniądzem, natomiast tu wspominam o pośredniczeniu w jego przepływie. W istocie jest tak, że pieniądź przepływa poprzez giełdę za *pośrednictwem* papierów wartościowych, stąd mowa o giełdzie jako pośredniku finansowym.

Rolą pośrednika finansowego jest zapewnienie sprzyjających warunków przeprowadzania transakcji, czyli kontaktowania się jej uczestników — kupujących oraz sprzedających. Giełda stwarza takie warunki, dzięki czemu przepływ pieniądza pomiędzy kupującymi a sprzedającymi dokonuje się bardzo sprawnie.

Na rysunku 1.1 pokazałem giełdę jako pośrednika finansowego, który bierze udział w przepływie pieniądza pomiędzy kupującymi a sprzedającymi papiery wartościowe. Papiery wartościowe są towarami, którymi handluje się na giełdzie. Nie jest tak, że kupujący spotyka się bezpośrednio ze sprzedającym, by dokonać transakcji, musi być ona bowiem przeprowadzona z udziałem giełdy. Na rysunku kupujący jest osobą posiadającą pieniądze i chcącą kupić papier wartościowy. Z kolei sprzedającym będzie zawsze posiadacz papieru wartościowego, który pragnie się go pozbyć. Transakcja dochodzi do skutku w momencie, gdy na pewien krótki czas kupujący i sprzedający przekazują giełdzie swoją własność, by móc się nią wymienić. Zauważ, że kupujący pozbywając się pieniędzy, a nabywając papier wartościowy, staje się potencjalnym sprzedającym, i odwrotnie — sprzedający papier wartościowy staje się potencjalnym kupującym.

Rysunek 1.1.
Giełda
pośrednikiem
finansowym

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 1.1 jest pewnym uproszczeniem, ponieważ na giełdzie występuje mnóstwo kupujących i sprzedających — ich liczba idzie w setki tysięcy, a na największych giełdach świata w miliony. W takich warunkach każdy uczestnik rynku będzie odgrywał dwojaką rolę — zarówno kupującego, jak i sprzedającego. Jak to możliwe? Każdy uczestnik rynku może przecież dokupować kolejne papiery, których jakąś liczbę już posiada, i pozbywać się innych. Tak samo dzieje się w przypadku sprzedającego, który może chcieć się stopniowo pozbywać posiadanych papierów i nabywać inne papiery. Giełda jest chyba jedynym rynkiem, na którym każdy może być zarówno kupującym, jak i sprzedającym. Wracając do przykładu z targiem — konsument jest konsumentem, natomiast rolnik pozostaje rolnikiem. Wątpię, żeby nagle na dużą skalę chcieli oni zamienić się swoimi rolami. Podobnie dzieje się w sklepach — konsument jest klientem kupującym towary, natomiast sklep je sprzedaje. Można co prawda otworzyć własny sklep, ale nie każdy ma na to ochotę. Na giełdzie jest zupełnie inaczej: jeśli jesteś jej uczestnikiem, to bez względu na powody, dla których się na niej znalazłeś, będziesz raz kupującym, a raz sprzedającym.

Po co istnieje giełda?

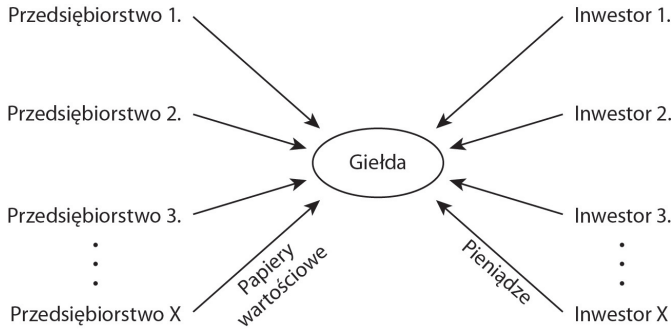
Wiesz już, *jak* działa giełda, teraz dowiesz się, *dłaczego* istnieje. Pewne wzmianki o potencjalnych przyczynach powstania giełd zamieściłem już wcześniej w tym rozdziale. Napisałem bowiem, że nie każdy posiadacz papieru wartościowego chce być jego właścicielem w nieskończoność i czasami pragnie się go pozbyć — wykorzystuje do tego celu właśnie giełdę. Jest to jednak bardziej motywacja uczestników rynku — kupujących i sprzedających — niż powód powstania giełd. Wspominałem również o *potrzebie*, która jest siłą sprawczą rynku, doprowadzającą do kontaktów między jego uczestnikami. Jaka jest zatem główna przyczyna istnienia giełdy? Jest nią zapotrzebowanie na kapitał.

Gospodarka jest złożona z różnych podmiotów:

- ✓ **konsumentów**, utożsamianych najczęściej z gospodarstwami domowymi nabywającymi różne dobra,
- ✓ **przedsiębiorstw**, potocznie nazywanych firmami, które dostarczają dobra nabywane przez konsumentów; mówi się o nich najczęściej w kategoriach produkowania dóbr,
- ✓ **państwa**, które również dokonuje wydatków oraz posiada przychody.

Z punktu widzenia giełdy najważniejsze są *przedsiębiorstwa*, które zajmują się produkcją. Wytwarzanie dóbr może jednak nastąpić w przypadku posiadania majątku produkcyjnego. Majątek ten można nabyć za pieniądze, których często przedsiębiorstwom brakuje. Mogą one zatem udać się do banku, by zaciągnąć kredyt, lub na giełdę. Na giełdzie odbywa się proces przepływu pieniędzy — kapitału (stąd nazwa *rynek kapitałowy*) — od podmiotów mających ich nadmiar do podmiotów mających ich niedobór. Niedobór kapitału mają zazwyczaj właśnie *przedsiębiorstwa*, które chcąc się rozwijać, potrzebują pieniędzy. Nadmiar kapitału mogą mieć jednak gospodarstwa domowe, jak i przedsiębiorstwa, które szukają okazji do zarobku. Rysunek 1.2 dokładnie przedstawia omawianą zależność.

Rysunek 1.2. Przepływ kapitału od podmiotów posiadających jego nadwyżkę do podmiotów posiadających jego niedobór

Źródło: Opracowanie własne

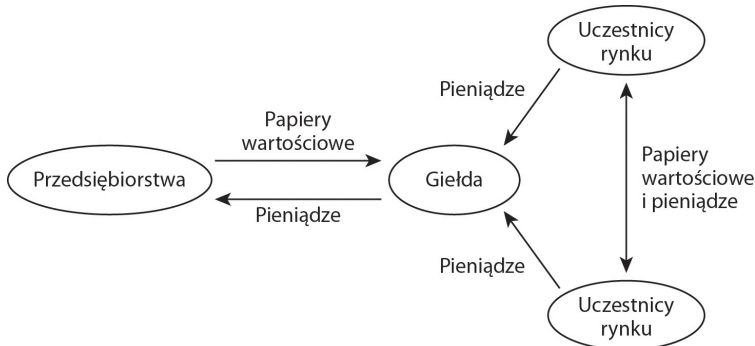

Przedsiębiorstwa, które potrzebują pieniędzy na rozwój, udają się na giełdę, aby pozyskać kapitał. Giełda natomiast pośredniczy w zorganizowaniu tego kapitału, przekazując go od inwestorów, którzy mają go za dużo, do przedsiębiorstw mających jego niedobór. W tym miejscu warto się zastanowić, dlaczego inwestorzy wolą przekazywać swój kapitał przedsiębiorstwom, niż lokować go w banku, i dlaczego przedsiębiorstwa szukają pieniędzy na giełdzie, a nie np. w banku, który udziela kredytów. Przede wszystkim inwestorzy wolą inwestować swoje pieniądze w taki sposób, który pozwoli im zarobić jak najwięcej, natomiast przedsiębiorstwa chcą płacić za ten kapitał mniej niż w banku. Giełda stwarza korzystne możliwości zarówno dla inwestorów, jak i dla przedsiębiorstw.

Rysunki 1.1 oraz 1.2 można w prosty sposób połączyć, dzięki czemu otrzymamy pełny obraz funkcjonowania rynku finansowego, jakim jest giełda.

Przedsiębiorstwa, które pragną pozyskać kapitał od inwestorów, emitują papiery wartościowe, dające inwestorom możliwość zarabiania. Z kolei inwestorzy mogą wymieniać się między sobą papierami wartościowymi przedsiębiorstw. Na rysunku 1.3 nie zamieściłem wzmianki o inwestorach, tylko zilustrowałem giełdowe zależności za pomocą określenia *uczestnicy rynków*. Jak się później okaże, na giełdzie występują nie tylko inwestorzy, lecz każdy uczestnik rynku zawsze staje się kupującym lub sprzedającym papiery wartościowe.

Rysunek 1.3. Sposób funkcjonowania giełdy jako całości

Źródło: Opracowanie własne

Czym handluje się na giełdzie?

Podstawowym towarem giełdowym jest papier wartościowy. Ogólniej mówi się, że na giełdzie handluje się instrumentami finansowymi, które niekoniecznie muszą być papierami wartościowymi, a mogą być *instrumentami pochodnymi*. Dokładniej o papierach wartościowych oraz instrumentach pochodnych opowiem później. Teraz wystarczy, byś wiedział, że papier wartościowy daje pewne uprawnienia, dzięki którym jego posiadacz może zarabiać na konkretnym przedsiębiorstwie. Jest to duże uproszczenie, ale na ten moment wystarczające. Instrument pochodny jest natomiast tworem, którego wartość pochodzi od czegoś innego. Przykładem instrumentu pochodnego jest choćby certyfikat na złoto, którego wartość się zwiększa wraz ze wzrostem ceny złota. Na giełdzie zależność ta jest dokładnie taka sama.

Wymiana towarami giełdowymi oraz instrumentami finansowymi, w tym papierami wartościowymi, odbywa się przy użyciu pieniądza. Nie jest on jednak towarem samym w sobie, lecz czymś, co umożliwia handel giełdowy.

Kto handluje na giełdzie?

Każdy może wziąć udział w giełdowym handlu. W zasadzie wystarczy być pełnoletnim, by móc zarabiać na tym rynku. Można wyróżnić dwa rodzaje podmiotów, które handlują na giełdzie:

- ✓ podmioty handlujące bezpośrednio,
- ✓ podmioty handlujące pośrednio.

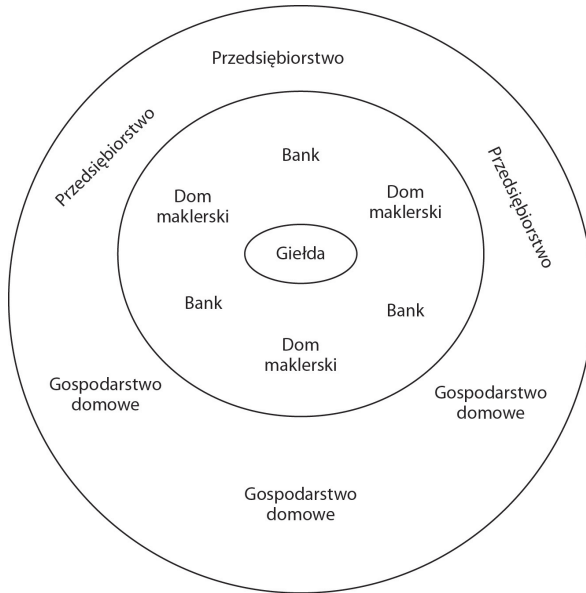
Rysunek 1.4 dokładnie przedstawia te dwa rodzaje podmiotów.

Zamieszczony rysunek jest uproszczeniem zasady *dostępności* różnych podmiotów do giełdy. Bezpośrednio mogą handlować na giełdzie różnorodne instytucje finansowe, np. banki i domy maklerskie. Gospodarstwa domowe oraz przedsiębiorstwa nie mają bezpośredniego dostępu do giełdy, co znaczy, że muszą handlować za pośrednictwem instytucji finansowych. Giełda jest więc pośrednikiem samym w sobie, natomiast instytucje finansowe stają się pośrednikami pośrednika. Dlaczego tak musi być? Dlaczego Ty lub ja nie możemy pójść na giełdę i osobiście na niej pohandlować? Byłoby to bowiem niezgodne z prawem, które stanowi, że bezpośredni dostęp do giełdy mają tylko określone podmioty, będąc jej *członkami*.

Giełda Papierów Wartościowych (GPW)

Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie jest spółką, prowadzącą działalność gospodarczą w zakresie organizacji obrotu papierami wartościowymi oraz instrumentami finansowymi. Wiem, że to może dziwnie brzmieć dla początkującego adepta inwestycyjnego, ale giełda papierów wartościowych jest po prostu instytucją tworzącą rynek. Warszawska giełda zapewnia warunki do przeprowadzania handlu pomiędzy uczestnikami rynku. Można sobie wyobrazić giełdę jako miejsce, w którym ludzie się spotykają, żeby handlować instrumentami finansowymi — stąd analogie do popularnych targowisk.

Rysunek 1.4.
Nie każdy ma
bezpośredni
dostęp
do giełdy

Źródło: Opracowanie własne

Giełda warszawska jest młoda — ma dopiero 20 lat — ale bardzo dynamiczna. Od momentu powstania w 1991 roku, giełda wprowadzała sukcesywnie do obrotu różne rodzaje instrumentów finansowych, dzięki którym obecni inwestorzy mogą zarabiać pieniądze w praktycznie każdych warunkach rynkowych. Nasza giełda jest uznawana za centrum finansowe Europy Środkowo-Wschodniej, jest bowiem największą i najpłynniejszą giełdą w tym regionie. Znaczy to, że handluje na niej najwięcej ludzi w porównaniu do innych giełd Europy Środkowo-Wschodniej.

Pomimo dynamicznego rozwoju GPW czeka jeszcze długa droga, zanim będzie panowała na niej taka obfitość instrumentów finansowych jak na giełdzie londyńskiej czy nowojorskiej. Niemniej już dziś stwarza ona bardzo dobre warunki dla ludzi znających się na zarabianiu pieniędzy. Czytając tę książkę, poznasz sposoby zarabiania na giełdzie i dowiesz się, jak wykorzystywać dostępne na niej instrumenty dla własnego pożytku.

NewConnect **— rynek trochę mniejszy niż GPW**

W roku 2007 kierownictwo Giełdy Papierów Wartościowych postanowiło stworzyć dodatkowy rynek, mający inne przeznaczenie niż GPW. I tak 30 sierpnia powstał rynek NewConnect, który jest o wiele mniejszą i mniej płynną giełdą niż GPW, przeznaczoną dla spółek:

- ✓ prowadzących działalność innowacyjną,
- ✓ oferujących nowe, innowacyjne produkty lub usługi,

- ✓ małych lub dopiero powstających,
- ✓ szukających pieniędzy na dalszy rozwój, a niespełniających warunków do wejścia na GPW.

Innymi słowy, rynek NewConnect powstał z myślą o spółkach mających ciekawe pomysły, które mogą przynieść w przyszłości mnóstwo pieniędzy, ale z którymi wiąże się duże ryzyko. Na rynku NewConnect można zatem zarobić duże pieniądze o wiele szybciej niż na GPW, ale trzeba zdawać sobie sprawę z potencjalnego niebezpieczeństwa czyhającego na inwestora. Wystarczy bowiem, by innowacyjny produkt się nie sprawdził, aby stracić zainwestowane pieniądze.

Na rynku NewConnect jest obecnie notowanych ponad 200 spółek, które prowadzą bardzo zróżnicowaną działalność — od spółek z branży reklamowej, poprzez firmy doradcze, do spółek biotechnologicznych. Spółki debiutujące na tym rynku budzą czasami kontrowersje, ponieważ można znaleźć np. kancelarie prawne lub firmy doradcze, których działalność nie jest innowacyjna. Ostatecznie rynek NewConnect to miejsce dla spółek małych, które po prostu nie spełniają wymogów, by zostać dopuszczone do rynku głównego — GPW.

Obligacje mają w końcu własny rynek

Trzecim ważnym i jednocześnie najmłodszym rynkiem giełdowym w Polsce jest rynek obligacji — Catalyst. Powstał on w roku 2009 jako platforma obrotu mająca skupić rozrzucone po różnych rynkach papiery dłużne, jakimi są obligacje. Papierom wartościowym poświęcone są rozdziały 5. i 6., dlatego nie martw się, jeśli na razie nie rozumiesz pewnych pojęć.

Historia Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie

Polska ma ponadstuletnią tradycję giełdową. Pierwsze tego typu instytucje pojawiły się w naszym kraju na początku XIX wieku — 12 maja 1817 roku. Wtedy to w Warszawie powstała pierwsza giełda, na której sesje odbywały się w godzinach od 12:00 do 13:00. Handlowano głównie obligacjami oraz weksłami, natomiast akcje pojawiły się w obrocie w drugiej połowie XIX wieku. W okresie międzywojennym istniały również giełdy w Katowicach, Krakowie, Lwowie, Łodzi, Poznaniu i Wilnie. Największą giełdą była jednak giełda warszawska, na której koncentrowało się 90% obrotów. Polska tradycja giełdowa została przerwana wraz z początkiem II wojny światowej.

Odrodzenie rynku giełdowego w Polsce nastąpiło dopiero po roku 1989, kiedy to zaczęła się doko-

nywać transformacja gospodarcza — od gospodarki centralnie planowanej do rynkowej. Giełda stała się potrzebna do przeprowadzania prywatyzacji majątku państwowego. Otwarcie giełdy było poprzedzone uchwaleniem szeregu regulacji prawnych, które miały zapewnić jej prawidłowe funkcjonowanie. Oficjalne otwarcie Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie miało miejsce 16 kwietnia 1991 roku, kiedy to odbyła się pierwsza sesja giełdowa. Wzięło w niej udział 7 domów maklerskich, obracano akcjami tylko 5 spółek, a całkowity obrót osiągnął poziom niespełna 2 tysięcy złotych.

Dziś Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie jest liczącą się na arenie międzynarodowej instytucją finansową, konsekwentnie skupiającą wokół siebie coraz większą liczbę spółek, których akcjami się na niej obraca.

Rynek Catalyst jest po prostu systemem informatycznym, który koordynuje handel obligacjami różnych podmiotów. Zanim powstał Catalyst, obligacje można było kupować na GPW oraz rynku pozagiełdowym MTS CeTO (obecnie BondSpot), który był rynkiem przeznaczonym dla papierów wartościowych emitowanych przez spółki niegiełdowe. Inwestor, który chciał kupić obligacje, raz musiał się udawać na rynek MTS CeTO, a raz na GPW, co było uciążliwe. Obecnie rynek Catalyst organizuje obrót obligacjami notowanymi na rynku GPW oraz pozagiełdowym w jednym miejscu. Catalyst nie jest de facto osobną giełdą, ale wyłącznie platformą obrotu, na której handluje się właśnie obligacjami.

Catalyst to najmniej płynny rynek spośród wcześniej omówionych giełd — handluje na nim jeszcze mało podmiotów, natomiast rozwija się on całkiem szybko. Myślę, że w ciągu najbliższych kilku lat na rynku Catalyst będzie można skutecznie znajdować bardzo ciekawe okazje inwestycyjne, płacąc za nie promocyjną cenę.

Giełdowy „anioł stróż”

Jak już wiesz, giełda powstała jako odpowiedź na zapotrzebowanie na kapitał ze strony przedsiębiorstw. Dzięki pieniądзом przekazanych przez inwestorów spółkom giełdowym ci pierwsi mogą zarabiać o wiele więcej, niż zarobili, lokując pieniądze w banku, a ci drudzy pozyskują kapitał w bardziej bezpośredni sposób, niż gdyby zaciągnęli kredyt. Giełda jest miejscem, na którym przedsiębiorstwa oraz inwestorzy dogadują się co do swoich korzyści. Można to zilustrować następującym dialogiem:

Spółka giełdowa (S.g.): *Potrzebujemy kapitału.*

Inwestorzy (I.): *W porządku, damy wam tyle, ile potrzebujecie.*

S.g.: *A ile chcecie za użyczenie waszego kapitału?*

I.: *Żądamy co najmniej 30% zwrotu z inwestycji.*

S.g.: *Trochę dużo, a co byście powiedzieli na 25% zwrotu?*

I.: *W porządku, umowa stoi.*

Ciekawa rozmowa, nieprawdaż? Co jednak poczną inwestorzy, którzy powierzyli swoje pieniądze spółce nierzetelnej? Jeśli jest się inwestorem, to powinno się wiedzieć, co się robi, prawda? Ale nie zawsze można uniknąć różnego rodzaju manipulacji. Gdyby w rzeczonym przykładzie okazało się, że spółka zataiła pewne informacje przed inwestorami, to bez względu na to, ile oferowałyby zwrotu na zainwestowanym kapitale, istniałoby duże prawdopodobieństwo utraty pieniędzy przez inwestorów.

Giełda pozostawiona sama sobie przypominałaby jezioro pełne potężnych skał oraz piranii, na które mógłby się natknąć niedoświadczony inwestor. Giełda pełni bardzo pozytywne funkcje, jeśli jednak nikt by nie czuwał nad przestrzeganiem pewnych zasad uczciwego obrotu giełdowego, pojawiłoby się duże pole do nadużyć. W takiej sytuacji najwięcej pieniędzy pozyskiwałyby te spółki, które oferowałyby inwestorom najwyższe zyski bez względu na prawdopodobieństwo ich osiągnięcia. Pojawiłoby się wielu oszustów, którzy mamiliby inwestorów szybkimi i dużymi zyskami, byle tylko wyciągnąć od nich pieniądze, po czym znikaliby z nimi. Inwestorzy traciliby zaufanie do giełdy, a oszuści mieliby świetne podwórko do uprawiania swojego procederu.

Na szczęście giełdy, nie tylko warszawska, są kontrolowane przez tzw. **instytucje nadzorcze**. Są to podmioty czuwające nad prawidłowością publicznego obrotu papierami wartościowymi. Mają one za zadanie chronić mniej doświadczonych inwestorów przed wspomnianymi oszustami. Z tego względu, zanim akcje spółki będą dopuszczone do obrotu giełdowego, muszą wpieryw zostać spełnione określone, restrykcyjne warunki, ponieważ tylko wtedy inwestorzy będą mogli w pełni zaufać spółce, której powierzają swoje pieniądze.

W Polsce instytucją nadzorczą jest **Komisja Nadzoru Finansowego (KNF)**, którą można porównać do rynkowego „anioła stróża” czuwającego nad systemem finansowym. KNF nie tylko pilnuje bezpieczeństwa obrotu giełdowego, ale także monitoruje cały system finansowy — banki, fundusze inwestycyjne oraz emerytalne i zakłady ubezpieczeniowe. Jest ona instytucją zaufania publicznego, co oznacza, że obywatele ufają, iż będzie ona chroniła ich przed potencjalnymi nieprawidłowościami ze strony systemu finansowego.

Wszelkie ujawnione oszustwa finansowe lub inne nieprawidłowości naruszają zaufanie obywateli oraz inwestorów do systemu finansowego, który jest bardzo ważnym elementem współczesnej gospodarki. Jeśli ludzie utraciliby zaufanie do instytucji finansowych, nastąpiłby zastój gospodarczy, ponieważ podmioty potrzebujące pieniędzy nie mogłyby się rozwijać — nie byłoby po prostu chętnych do udostępnienia kapitału. Z tego powodu istnienie nadzorca, jakim jest Komisja Nadzoru Finansowego, jest niezbędne — zarówno z punktu widzenia gospodarki, jak i interesów inwestorów.

„Jak zatem zacząć inwestować?”

Nie tak szybko — zanim będziesz gotowy do dokonania swojej pierwszej inwestycji, upłynie jeszcze trochę czasu, lepiej bowiem poświęcić wiele czasu na zarobienie pierwszych, małych pieniędzy, niż przeznaczyć na inwestycję duże pieniądze bez odpowiedniego przygotowania i je stracić. Na razie poznałeś:

- ✓ ideę działalności giełdy,
- ✓ motywację uczestników rynku,
- ✓ podmiot, który czuwa nad Twoim bezpieczeństwem na rynku finansowym.

W dalszej kolejności skupię się na Twojej osobie jako kluczowym czynniku, od którego będzie zależało Twoje powodzenie w przyszłości. Przywiązując większą wagę do tego, *jak* zarobić pieniądze, niż do tego, *jak być* dobrym inwestorem, już na starcie skądziesz się na porażkę.

Skorowidz

A

akcje, 58, 92, 100, 109, 262
akcje dobrych spółek, 328
aktywa, 334
    obrotowe, 335
    trwałe, 335
analitik
    finansowy, 214
    techniczny, 316
analiza
    finansowa, 190
    fundamentalna, 189, 190, 327
    inwestycyjna, 55
    sprawozdań, 206
    techniczna, 189, 191, 301
    analiza wolumenu, 321
analizy inwestycyjne, 208
antulowanie zleceń, 296
aport, 95
arbitraż, 131
arkusz zleceń, 280, 294
atak spekulacyjny, 49

B

badania Johna Bogle'a, 261
bank, 235
bank centralny, 73
bessa, 313
bezrobocie, 79
biegły rewident, 332
bilans, 334
blog Marka Mobiusa, 353
blokada instrumentów finansowych, 293
błędy inwestycyjne, 45
broker, 267
    agencyjny, 268
    informacji, 268

broker-dealer, 268
budowa
    słupka, 309
    świec japońskich, 307

C

cel inwestycji, 256
cena wykonania, 172
ceny
    akcji, 137, 153
    papierów wartościowych, 146
certyfikat na złoto, 28
chciwość, 48
cierpliwość, 42, 265, 357
cięcie strat, 361
czas
    na inwestycje, 41
    rzeczywisty notowań, 147
czek, 92
członkowie giełdy, 28
czynniki ryzyka, 67, 78

D

dane makroekonomiczne, 359
darmowe gry, 249
data
    sesji, 292
    ważności zlecenia, 292
dealer, 267
debiut giełdowy spółki, 96, 99
decyzje finansowe, 197
depozyt zabezpieczający, 164, 168, 169
derywatywy, 163, 181
dochód, 58
dokumenty GPW, 167
dom maklerski, 101, 209, 235, 275

doradztwo finansowe, 209
dostęp do giełdy, 28
dostępność finansowania, 118
duży inwestor, 75
dywersyfikacja, 262
dywidenda, 58, 102, 103
działalność finansowa, 337
dzień trzech wieźm, 167
dźwignia finansowa, 170

E

efekt skali, 80
eliminowanie ryzyka, 163, 171
emitent akcji, 93
emocje, 42, 362

F

fakty, 43
fazy
    sesji giełdowej, 140, 149
    trendu głównego, 302
finansowanie dłużne, 117
firmy zarządzające aktywami, 240
fixing sesji, 152
flaga, 320
fora dyskusyjne, 208, 354
formacja
    głowy i ramion, 319
    kontynuacji trendu, 317, 320
    odwrócenia trendu, 317
    podwójnego dna, 318
    podwójnego szczytu, 317
formacje cenowe, 317
formularz
    rejestracyjny, 246
    składania zleceń, 282
fundusze
    akcyjne, 135
    hedgingowe, 237
    hybrydowe, 135
    inwestycyjne, 232
    inwestycje samodzielne, 135
    obligacji, 135
    rynku pieniężnego, 135
funkcjonowanie
    funduszy inwestycyjnych, 134
    giełdy, 27

G

Giełda Papierów Wartościowych, 24, 28
godziny handlu giełdowego, 140

H

handel, 25
handel algorytmiczny, 140
horyzont inwestycyjny, 260
hossa, 311, 324

I

indeks
    giełdowy
    NASDAQ, 71
    Nasdaq Composite, 70
    WIG, 68
indeksy
    cenowe, 152
    dochodowe, 152
    giełdowe, 129, 150, 153
    sektorowe, 153
inflacja, 79
informacje
    finansowe, 154
    medialne, 219
    o spółce, 54
    poufne, 49
    wartościowe, 207
    ze spółek, 220
instrumenty
    bazowe, 161, 168
    finansowe, 28, 90
    pochodne, 28, 72, 159, 161
instytucje nadzorcze, 32
inteligencja emocjonalna, 43
inwestor, 47, 51, 185, 224, 357
    długoterminowy, 50
    indywidualny, 226, 241
    instytucjonalny, 227, 240
    początkujący, 185
inwestowanie, 25, 50, 56, 59
    derywatywy, 181
    odpowiedni wybór, 42, 65
    rozsądna cena, 69
    skoncentrowane, 264
    wirtualne, 245

wady, 40
 wiedza, 65
 właściwy moment, 41, 65, 68
 zalety, 40
 inwestycje giełdowe, 106
 długoterminowe, 335
 krótkoterminowe, 335
 strategia wejścia, 195
 strategia wyjścia, 195
 zagraniczne, 277
 IPO, Initial Public Offering, 96
 Izba Zarządzających Funduszami i Aktywami, 352

K

kapitał
 obcy, 336
 początkowy, 105
 własny, 336
 zakładowy, 95
 Komisja Nadzoru Finansowego, 32, 352
 komunikaty spółek giełdowych, 220
 koncentracja na inwestycji, 357
 konosament, 92
 kontrahent, 81
 kontrakt
 forward, 163
 futures, 163
 terminowy, 160, 164, 170
 nierezywisty, 166
 wystandaryzowany, 164
 kontrola emocji, 43
 krótka sprzedaż, 110, 111
 krzywa wartości, 258
 kupowanie
 akcji, 211
 indeksu giełdowego, 129
 papierów wartościowych, 187

L

limit
 aktywacji, 286
 ceny, 284
 linia
 oporu, 314
 szyi, 320
 wsparcia, 314
 listy zastawne, 133

M

majątek
 obrotowy, 335
 trwały, 335
 makler, 100, 214, 267, 278
 makroekonomia, 78
 margin
 call, 169
 to market, 169
 media finansowe, 208, 209
 mikroekonomia, 78
 minimalizacja ryzyka makroekonomicznego, 80
 Ministerstwo Finansów, 353
 moment
 kupna, 68, 198, 260
 wykonania opcji, 172
 monitorowanie rynku, 202
 motywacje, 34
 mWIG40, 153

N

należności, 90, 335
 Narodowy Bank Polski, 73, 352
 narzędzia
 analityczne, 299
 analizy technicznej, 324
 NASDAQ, 70
 NBP, 73, 352
 NewConnect, 29
 niepewność, 64
 niwelowanie ryzyka walutowego, 72
 notowania, 147
 Calatrava, 76
 certyfikat UCW20AOPEN, 131
 GPW, 214
 GTC, 177
 JSW, 212
 HFRX, 237
 KGHM, 76
 Lotos, 110
 NASDAQ, 71
 PBG, 311
 PZU, 212
 USD/PLN, 71
 WIG, 68, 255
 WIG20, 131

notowania
ciągłe, 143, 146
jednolite, 149
noty objaśniające, 342

O

obliczanie indeksu WIG20, 150
obligacje, 30, 58, 92, 120, 262
obróć, 157
ocena kadry zarządzającej, 190
odpowiedzialność za decyzje, 36
odsetki, 102
odsetki skumulowane, 128
odstęp procentowy, 310
oferta
pierwotna, 96
wtórna, 96
oferty domów maklerskich, 276
okazje, 199
okres
bessy, 260
hossy, 260
opcje, 171
typu amerykańskiego, 174
typu europejskiego, 174
open outcry auction, 138
operacje gospodarcze, 329
opinie, 43
opóźnienie o 15 minut, 147
oscylatory, 325
osoba prawna, 93
oszczędzanie, 101
oszustwa sprawozdawcze, 332
otwarcie, 141
Otwarte Fundusze Emerytalne, 230
otwieranie rachunku, 171

P

panel
administracyjny, 247
transakcyjny, 248
papier wartościowy, 24, 28, 89
akcja, 92
czek, 92
imienny, 93
konosament, 92
na okaziciela, 93

obligacja, 92
weksel, 92
pasywa, 334
pewne zyski, 55
pieniądz, 28, 89
piramida potrzeb, 197
PKB, 79
platforma transakcyjna, 274
płynność akcji, 49, 75
podaż, 154
podmioty handlujące
bezpośrednio, 28
pośrednio, 28
podstawowa działalność operacyjna, 337
podział zysku, 102
pokusa nadużycia, 269
polis, 239
pomiar ryzyka, 229
popyt, 154
portale finansowe, 354
portfel inwestycyjny, 253
postulaty teorii Dowa, 303
pośrednictwo finansowe, 25
poziom
oporu, 315
wsparcia, 315
zabezpieczenia, 119
pozostała działalność operacyjna, 337
pozycja
długa, 173, 179
krótka, 178
prawa
korporacyjne, 114
majątkowe, 114
premia, 172
priorytet
ceny, 293
czasu, 294
problem ostateczny, 185
prognozy finansowe, 256
prospekt emisyjny, 98
prowizje maklerskie, 274
przed
otwarcie, 140, 144
zamknięciem, 143
przedsiębiorstwa, 26
przepływ
kapitału, 27
pieniężny, 57
psychologia, 156

R

- rachunek
  - bankowy, 271
  - inwestycyjny, 271
  - maklerski, 270
  - przepływów pieniężnych, 340
  - studencki, 276
  - zysków i strat, 337
- rachunkowość, 358
- recesja, 53
- regulamin domu maklerskiego, 276
- reinvestowanie, 359
- rekomendacje, 216, 222
  - akumuluj, 218
  - kupuj, 218
  - neutralnie, 218
  - redukuj, 218
  - sprzedaj, 218
  - trzymaj, 218
- relacje
  - spółki z podmiotami, 81
  - zwrotne spółki, 82
- rezerwy, 336
- ring giełdowy, 138
- rodzaje
  - indeksów giełdowych, 152
  - ryzyka, 78
  - wykresów, 306
  - zysków, 102, 104
- rozliczenie
  - rynkowe, 169
  - transakcji, 272
- rozpoznawanie dobrych spółek
  - branża, 343
  - finanse, 346
  - zarząd, 345
- rozsądna cena, 69
- ruch powrotny, 318
- rynek, 24
  - byka, 311
  - Catalyst, 31
  - kapitałowy, 26
  - MTS CeTO, 31
  - NewConnect, 29
  - niedźwiedzia, 313
  - obligacji, 30
  - pozagiełdowy, 31
  - ryzyka na giełdzie, 67
  - ryzyko, 61, 63, 229, 257, 358
    - akcji, 122
    - biznesowe, 66, 77, 78
    - eliminowanie, 163, 171
    - instrumenty pochodne, 180
    - inwestora
      - doświadczenie, 38
      - minimalizowanie do zera, 39
      - nastawienie mentalne, 38
      - wiedza, 38
    - inwestycyjne, 38
    - kontrolowane, 65
    - kredytowe, 61, 81, 82
    - kursowe, 70
    - makroekonomiczne, 78
    - niekontrolowane, 66
    - obligacji, 122
    - operacyjne, 66, 83
      - konkurencja, 77
      - perspektywy rozwoju, 77
      - plany inwestycyjne, 77
    - płynności, 75
    - rynkowe, 67
    - specyficzne, 262
    - spekulacyjne, 51
    - stopy procentowej, 72
    - systematyczne, 262
    - unikanie, 63
    - walutowe, 70
    - związane z czynnikiem ludzkim, 83

S

- serie kontraktów, 167
- serwis
  - Bankier.pl, 148, 245
  - Giełdy Papierów Wartościowych, 351
  - poświęcony instrumentom pochodnym, 167
  - Stooq.pl, 148
- sesja giełdowa
  - dogrywka, 144
  - fazy sesji, 149
  - notowania ciągłe, 143, 146
  - notowania jednolite, 149
  - otwarcie, 141
  - przed otwarciem, 140
  - przed zamknięciem, 143
  - zamknięcie, 144

- skala
    - liniowa, 310
    - logarytmiczna, 310
  - słupki, 309
  - spadek stóp procentowych, 74
  - spekulacja, 56, 59
    - instrumentami pochodnymi, 176, 180
    - kontraktami terminowymi, 179
  - spekulant, 47–54, 185, 361
  - SPO, Secondary Public Offering, 98
  - sposoby zarabiania pieniędzy, 47
  - spółka GPW, 28
  - spółki
    - akcje, 94
    - akcyjne, 93
    - bilans, 334
    - debiut giełdowy, 96
    - finanse, 346
    - finansowanie wewnętrzne, 96
    - finansowanie zewnętrzne, 96
    - kapitał zakładowy, 95
    - kapitałowe, 94
    - majątek obrotowy, 335
    - majątek trwałe, 335
    - niegiełdowe, 31
    - noty objaśniające, 342
    - obowiązki informacyjne, 96
    - osobowe, 93
    - pozyskiwanie kapitału, 95
    - publiczne, 95
    - rachunek przepływów pieniężnych, 340
    - relacje z podmiotami, 81
    - relacje zwrotne, 82
    - ryzyko operacyjne, 83
    - sprawozdanie finansowe, 221, 328–332
    - sprawozdanie zarządu z działalności, 332
    - ściągalność należności, 82
    - zagraniczne, 263
    - zapasy, 335
    - zarząd, 345
  - sprawozdania
    - finansowe, 221, 328–332
    - zarządu z działalności, 332
  - spread, 148
  - sprzedawca opcji, 173
  - sprzedaż, 338
  - stabilność kursu, 77
  - standaryzacja kontraktu terminowego, 164
  - stopa
    - depozytowa, 74
    - lombardowa, 74
    - procentowa, 72
      - spadek, 74
      - wzrost, 74
    - redyskonta weksli, 74
    - referencyjna, 74
    - zwrotu, 234
  - Stowarzyszenie Inwestorów Indywidualnych, 273
  - strach, 50
  - strata finansowa, 46
  - strategia
    - wejścia, 195
    - wyjścia, 195, 201
  - strategie inwestycyjne, 192
  - straty, 204, 363
  - straty nadzwyczajne, 339
  - strony
    - czasopism finansowych, 354
    - internetowe spółek, 353
  - subemisja
    - inwestycyjna, 97
    - usługowa, 97
  - sWIG80, 153
  - system
    - gry, 362
    - komunikacji, 138
  - szczęście, 188
  - szum informacyjny, 207
  - szybkość handlu giełdowego, 144
- ## Ś
- ścieżka
    - inwestora, 57
    - spekulanta, 57
  - śledzenie informacji, 205
  - średnie, 325
    - giełdowe, 301
    - rynkowe, 302
  - świece japońskie, 306, 308
- ## T
- teoretyczny kurs otwarcia, 141
  - teoria Dowa, 301
  - termin realizacji kontraktu, 166

TKO, 141
 tolerancja ryzyka, 257
 transfer ryzyka, 162
 trend rynkowy, 302, 311, 362
   boczny, 313
   spadkowy, 323
   wzrostowy, 322
 trudność podjęcia decyzji, 196
 tryby rozwiązania umowy, 278
 trzeci piątek miesiąca, 167
 turnieje giełdowe, 249
 tworzenie portfela, 247
 typy rekomendacji, 218

U

ubezpieczenie od straty, 162
 uczestnicy
   rynków, 27
   rynku giełdowego, 223
 unikanie ryzyka, 63
 uprawnienia korporacyjne, 115
 upublicznienie spółki giełdowej, 96
 utrzymywanie zyskowych pozycji, 361

W

wady inwestycji, 40
 wahania wartości indeksu WIG, 69
 walne zgromadzenie akcjonariuszy, 115
 waluta, 70
 walutowe instrumenty pochodne, 180
 wartości
   indeksu WIG, 68
   zagregowane, 79
 wartość księgowa, 340
 wątpliwości, 35
 weksel, 92
 wiadomości ze spółek, 203
 widelki, 291
   dynamiczne, 291
   statyczne, 291
 wielkość wolumenu, 76
 WIG, 67, 153, 255
 WIG20, 153
 WIG30, 153
 wirtualne gry giełdowe, 243, 249
 wolumen, 76, 157, 303, 321
 wstęgi Bollingera, 325

wtórna emisja akcji, 98
 wybór
   domu maklerskiego, 252, 267, 273
   instytucji finansowej, 270
 wycena, 216
 wycena spółki, 190
 wychodzenie z inwestycji, 205
 wykres cen akcji, *Patrz* notowania
 wykresy, 304
   dzienne, 306
   historyczne, 306
   intraday, 304, 306
   liniowe, 306
   miesięczne, 306
   roczne, 306
   słupkowe, 308
   tygodniowe, 306
 wynik
   netto ze sprzedaży, 338
   z działalności gospodarczej, 339
   z działalności operacyjnej, 338
 wyniki inwestycyjne
   funduszu, 238
   OFE, 232
 wysokość
 odsetek, 119
 stóp procentowych, 74
 wystawca opcji, 173
 wyznaczenie trendu, 312
 wzór na indeks WIG20, 150
 wzrost stóp procentowych, 74

Z

zajęcie pozycji
   długiej, 165
   krótkiej, 165
 zakłady
   bukmacherskie, 180
   ubezpieczeniowe, 239
 zalety
   analizy fundamentalnej, 348
   inwestycji, 40
 zamknięcie, 144
 zapasy, 335
 zapotrzebowanie na kapitał, 26, 31
 zarabianie
   na akcjach, 109
   na indeksach giełdowych, 129

- na IPO, 97
- na spadkach, 110
- w każdych warunkach, 363
- zarządzanie ryzykiem, 61
- zasada
  - działania opcji, 172
  - malejącej wymagalności, 336
  - wzajemnych potwierdzeń, 325
- zasady
  - inwestora, 357
  - spekulanta, 361
- zasoby
  - instytucji międzynarodowych, 207
  - organizacji, 208
  - rządowe, 207
  - spółek giełdowych, 208
- zaufanie do giełdy, 31
- zbieranie informacji o spółkach, 135
- zdarzenia nadzwyczajne, 337
- zlecenia złożone, 287
- zlecenie giełdowe, 279, 282
  - PKC, 283
  - stop-loss, 288
  - take-profit, 289
  - z limitem aktywacji, 286, 288
  - z limitem ceny, 284, 286
- zakupu, 272
- zobowiązania, 90
  - długoterminowe, 336
  - krótkoterminowe, 336
- zrozumienie własnych błędów, 46
- zysk
  - dywidenda, 102
  - netto, 103
  - odsetki, 102
- zyski
  - kapitałowe, 58, 104
  - nadzwyczajne, 339
  - związane
    - z kupnem papieru wartościowego, 103
    - z przedsiębiorstwem, 102

Ż

- źródła informacji
  - media, 219
  - najgorsze, 210
  - własne, 219

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

- 1. ZAREJESTRUJ SIĘ**
- 2. PREZENTUJ KSIĄŻKI**
- 3. ZBIERAJ PROWIZJĘ**

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

Nauka pływania z rekinami

Język, którym posługują się eksperci od inwestowania na giełdzie, bywa skomplikowany, prawda? Tabele, wykresy, skróty, obco brzmiące słowa rodem z londyńskiego City i nowojorskiej Wall Street — z tym wszystkim spotyka się na co dzień każdy gracz. Do tego definicje trudnych terminów, które niczego nie wyjaśniają, ponieważ same składają się z wyrazów jeszcze trudniejszych. Utrudnienia są celowe: starzy wyjadacze wiedzą, że nie taka giełda straszna i nie taki parkiet śliski. Po prostu nie chcą dzielić się zyskami! Na szczęście dla Ciebie autor zaczynał tak jak Ty. Najpierw z otwartymi ustami słuchał „oświeconych” wywodów ekspertów, potem samotnie wgrzył się w temat, zaryzykował, zainwestował i... wygrał! Teraz zaś chce podzielić się z Tobą swoją wiedzą w sposób prosty, zrozumiały, bez zbędnych słów i napszonych definicji. Ta książka może stać się Twoim najlepszym przewodnikiem w drodze od amatora do inwestora.

Lekcje gry na parkiecie:

- **Giełda od A do Z** — czym jest, po co istnieje i kto na niej gra.
- **Jak działa giełda** — papiery wartościowe, kapitał początkowy, akcje, obligacje i inne sposoby zarabiania pieniędzy.
- **Co musisz wiedzieć, zanim wejdziesz na parkiet** — skąd czerpać informacje i jak je interpretować.
- **Jak zacząć** — pierwsze kroki i szukanie wsparcia.
- **Inwestowanie dla bardziej zaawansowanych** — analizy, wykresy, trendy.
- **Dekalogi giełdowego rekina** — 10 ważnych stron internetowych, 10 przykazań inwestora, 10 przykazań spekulanta.

Tobiasz Maliński inwestor giełdowy oraz autor książek poświęconych Giełdzie Papierów Wartościowych (*! Ty możesz zostać Warrenem Buffettem, czyli inwestowanie skoncentrowane na GPW oraz Dlaczego Twój makler wolałby, żebyś TEGO nie wiedział?*). Ukończył studia ekonomiczne w zakresie finansów i rachunkowości. Znany jest z udostępniania wartościowych informacji finansowych, z istnienia których większość ludzi nie zdaje sobie sprawy. Wszystko zawsze prezentuje intuicyjnie oraz w sposób łatwy do zrozumienia.

To lektura dla Ciebie jeżeli:

- nie inwestowałeś nigdy na giełdzie
- wiesz że istnieje coś takiego jak rynek finansowy, ale nie masz pojęcia o jego funkcjonowaniu
- chcesz rozpocząć skutecznie zarabiac pieniądze na giełdzie, ale nie wiesz za bardzo jak to zrobić,
- chcesz poznać strategie inwestycyjne, które pozwolą Ci zmaksymalizować zyski
- chcesz się skoncentrować głównie na praktycznych aspektach zarabiania pieniędzy na giełdzie.

PO ROZUM NA...

www.dlabystzakow.pl

Zamówienia telefoniczne:

0 801 339900

0 601 339900

septem
septem.pl

Sprawdź najnowsze promocje: <http://dlabystrzakow.pl/promocje>
Książki najchętniej czytane: <http://dlabystrzakow.pl/bestsellery>
Zamów informacje o nowościach: <http://dlabystrzakow.pl/nowosci>

Melton SA: ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice, tel.: 32 230 98 63
e-mail: rad@dlabystrzakow.pl <http://dlabystrzakow.pl>

Cena 49,00 zł

ISBN 978-83-246-2999-2

9 788324 629992